

Helyzetkép:

TÍZBŐL NÉGYEN HAZAJÖNNÉNEK

Összefoglaló:

A Székelyudvarhelyi Mikrovállalkozók Szövetsége 2017. december és 2018. március között, 163 felnőtt korú személy megkérdezésével készített online közvéleménykutatást „**Székelyek a nagyvilágban**” címmel, amelyben vizsgálta az elvándoroltak, tartós külföldi munkavállalás céljából külföldön élők visszatelepedéssel kapcsolatos szándékát, véleményét.

A válaszadók - összesen 14 országból – **37%-a egyértelműen haza szeretne a jövőben telepedni. A hazatelepedést tervezők közül kétszer annyian vannak férfiak, mint nők** (25% a nők közül és 48% a férfiak közül), **a véglegesen külföldi élet mellett döntők aránya nemileg ugyanakkor fordított: a nők 32%-a kíván kint maradni és a férfiak közül csupán 18%.**

A válaszadók 43%-a viszont akkor is elment volna, ha itthon autonómia van és hivatalosan használhatta volna az anyanyelvét – és további 39%-uk sem biztos abban, hogy ezzel itthon tarthatta volna őket ilyesmi.

Ahhoz, hogy megfontolják a hazajövetelt, itthon éljenek és dolgozzanak, 34%-uk szerint elsősorban a korrupciót kellene felszámolni, illetve 25%-uk szerint stabilitás kellene a törvényhozásba. **A válaszadók közel fele (45%) ugyanakkor elvárná a szabad magyar nyelvhasználat jogát, a tanügyben pedig a minőséget a mennyiséggel szemben (21%), illetve a magyar egyetemeket (19%).**

A legtöbben az egészségügyben honos hálapénz intézményét nehezményezik (56%), de a sorban állásokat és hetekig való várást is többen elviselhetetlennek tartják itt (17%). Ami a családokat illeti, **a különböző támogatásokat és kedvezményeket a válaszadók 46% tartja fontosnak** ahhoz, hogy megfontolja a hazatérést.

Rezumat:

Asociația Microintreprinderilor din zona Odorhei (SZMVSZ) între decembrie 2017 și martie 2018 a realizat un sondaj de opinie pentru adulți emigrați în străinătate din Secuime, în care a fost examinat intenția de a întoarce acasă. Chestionarul on-line cu titlul **“Secuții în lume”** a fost completat de un număr de 163 de persoane.

37% din respondenții ar dori să se stabilească în viitor în mod clar acasă. Dintre cei care planifică întoarcerea acasă sunt **de două ori mai mulți bărbații decât femeii** (25% dintre femeii, 48% dintre bărbații), iar proporția celor care categoric refuză întoarcerea definitivă în țară este invers – **32% dintre femeii doresc să rămână afară**, dintre bărbații 18%..

43% dintre respondenți ar fi mers chiar dacă ar fi fost autonomie etnică în Secuime și posibilitate a folosirii limbii materne în mod oficial – și încă 39% sunt cei care nu sunt siguri dacă asta ar fi putut să-i țină acasă.

Pentru a lua în considerare de a veni acasă, de a trăi și de a lucra în țară, **34% susțin că trebuie să fie eliminată prima dată corupția**, iar **după 25% dintre respondenți ar trebui să fie stabilă legislatura.** Aproape **jumătate dintre respondenți (45%) s-ar aștepta dreptul de a utiliza limba maghiară liberă**, în timp ce în cazul educației vor calitatea în comparație cu cantitatea (21%) și universitățile cu limba maghiară (19%).

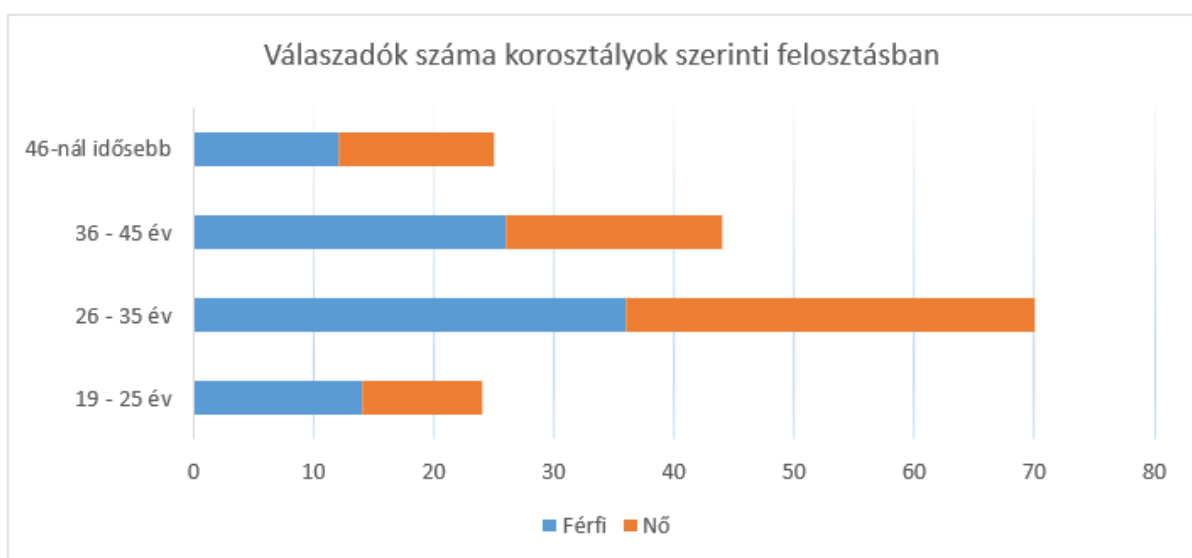
Majoritatea oamenilor (56%) resping sistemul de mită (plicul cu bani) din instituțiile de îngrijire a sănătății, dar așteptarea în coadă – uneori chiar și de câteva săptămâni - de asemenea consideră insuportabil (17%). În ceea ce privește **famiile, 46% dintre respondenți consideră că diferite subvenții și reduceri ar fi foarte importante** pentru să se analizeze întoarcerea acasă.

Részletesen:

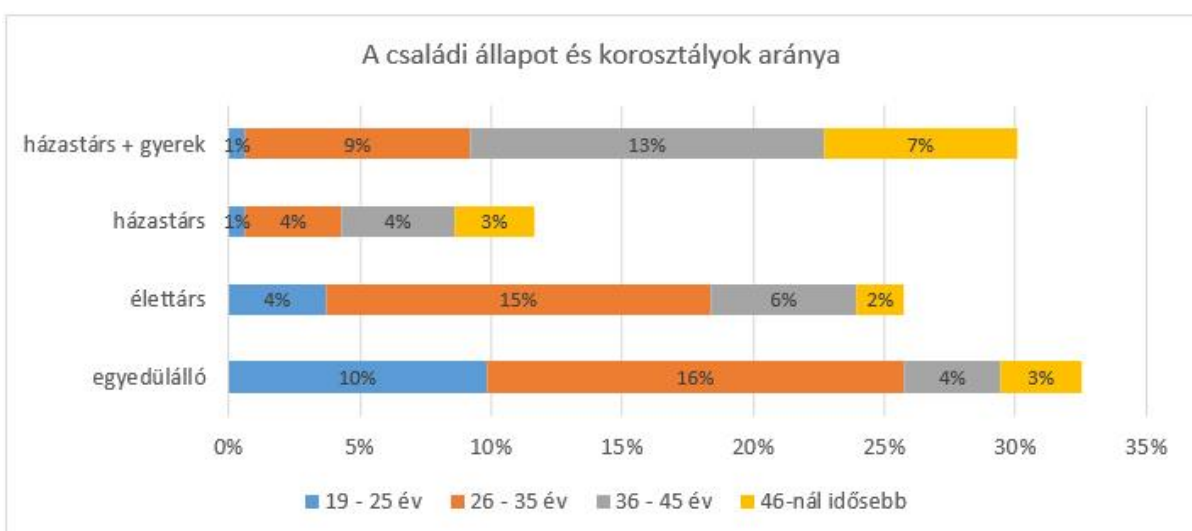
Információk a válaszadókról

A válaszadók 54%-a férfi, illetve 46%-a nő volt, 43%-a 26 és 35 év közötti személy. Közel 50%-a egyetemi végzettséggel rendelkezik, további 40%-uk pedig érettségivel rendelkezik – a többi is rendelkezik szakképesítéssel, ugyanis a válaszadók között **egyetlen, legtöbb 8 osztállyal rendelkező személy sem akad a kitöltők között.**

A válaszadók 65%-a munkavállalási engedéllyel tartózkodik kint, míg a többi **35% állampolgárként él az adott országban.**

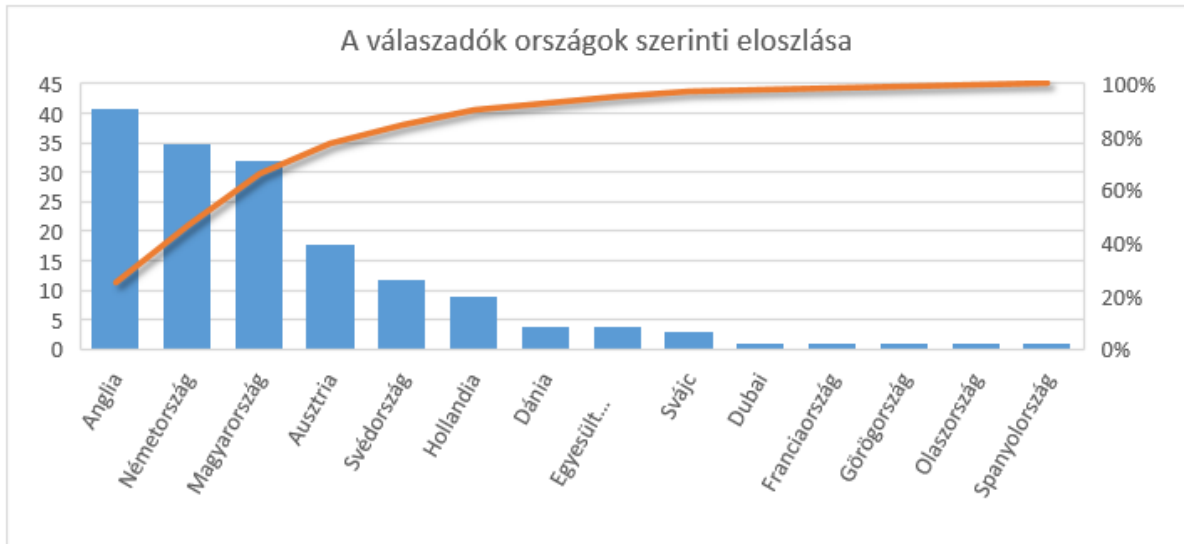

A megkérdezettek 42%-a házasúrral (egy részük gyerekkel is) rendelkezik, 33%-a viszont teljesen egyedülállóan vallotta magát. **A 46 évesnél idősebbek 32%-a nem rendelkezik családdal.**

A nemek szerinti eloszlás alapján nincs jelentős különbség a kint élők családi állapotát tekintve a nők és a férfiak esetében (maximum 5%), kivéve a gyerekeket – itt **a nők 36%-ának van gyereke, míg a férfiak csupán 25%-ának.**

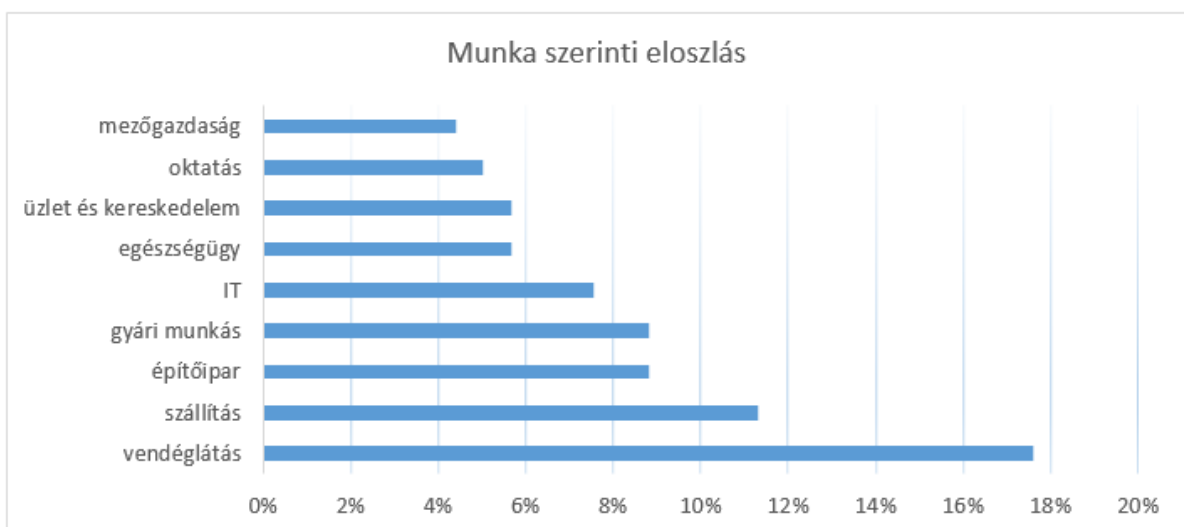
A válaszadók tartózkodása szerinti országok alapján: **90%-a az adatközlőknek 6 országból választott,** ugyanakkor összesen 14 országból jöttek válaszok: legtöbben Angliából (25%), illetve Németországból (21%) és Magyarországról (20%).

A nemek oldaláról közelítve meg a válaszadók eloszlását, Ausztriából pontosan kétszer annyi nő töltötte ki a kérdőívet, mint férfi, Németország esetében viszont fordított az arány, közel kétszer annyi a férfi, mint a nő.

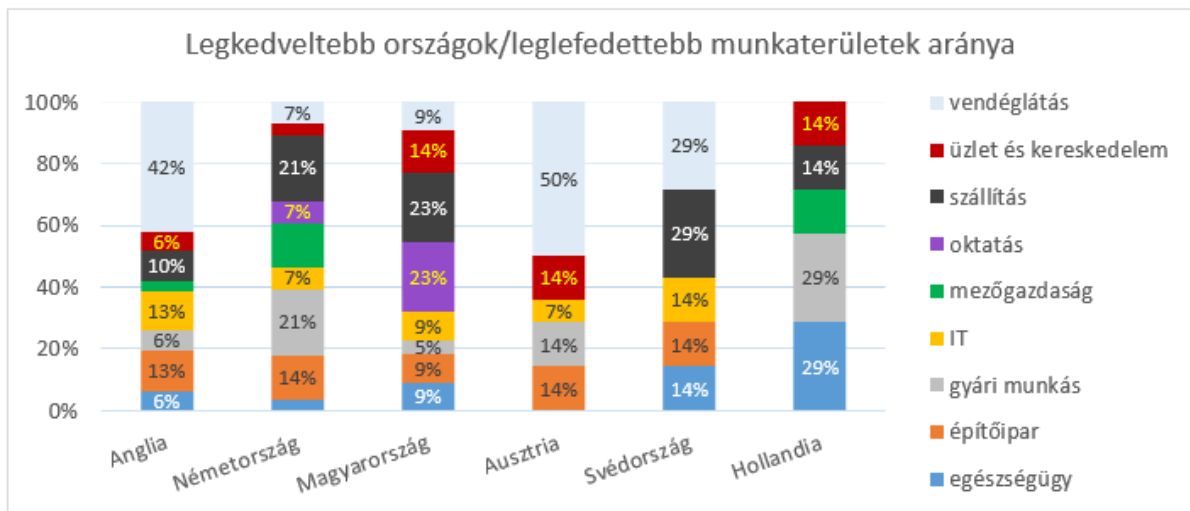
Még mindig a válaszadókra koncentrálnva, a kint tartózkodás óta eltelt időszak alapján azt láthatjuk, hogy – az utóbbi időszak történéseit ismerve, logikusan – **legtöbben 0-3 éve, vagy 4-6 éve élnek és/vagy dolgoznak külföldön.** Ez alól, ugyancsak nem meglepően, két ország lóg ki csupán határozottan: Ausztria (39% 11 évnél több ideje, 28% 7-10 éve él ott) és még inkább Magyarország, ahol a válaszadók 62%-a 11 évnél több ideje tartózkodik kint.

A tevékenységi területek (munka) szerint nézve azt tapasztaljuk, hogy **4 személy nem dolgozik** (3 nyugdíjas, illetve egy személy gyereket nevel), illetve **9 féle munkát végez a dolgozó válaszadók 75%-a;** a megmaradt 25% további 23 munkaterületet határozott meg.

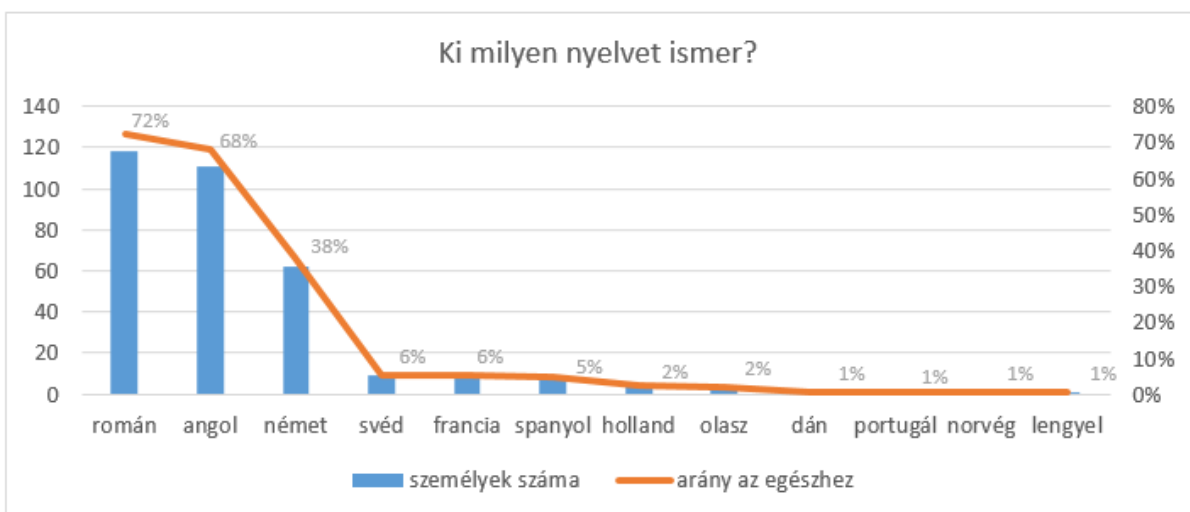
A továbbiakban csak a 6 legkedveltebb célországot, illetve a 9 lefedettebb munkaterületet vizsgálva azt látjuk, hogy a kiválasztott munkaterületekből a **vendéglátást preferálják igen nagy számban Angliában, illetve Ausztriában (42% és 50%), ugyanakkor sokan dolgoznak gyárakban Németországban, Hollandiában (21% és 29%).**

Ha a jelentősebb képzettséget igénylő munkaterületeket vesszük (IT, egészségügy, oktatás), akkor Magyarország vezet összesen 41%-al, majd Svédország és Hollandia 29-29%-al – legkevesebben Ausztriában dolgoznak ilyen munkakörökben, a választott munkakörökben dolgozók 7%-a.

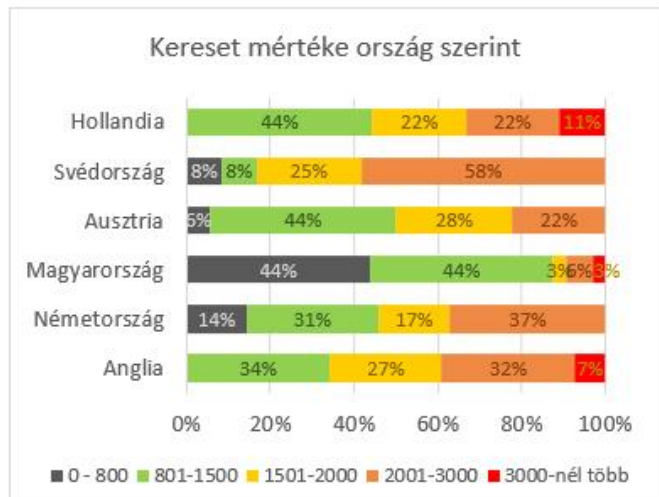
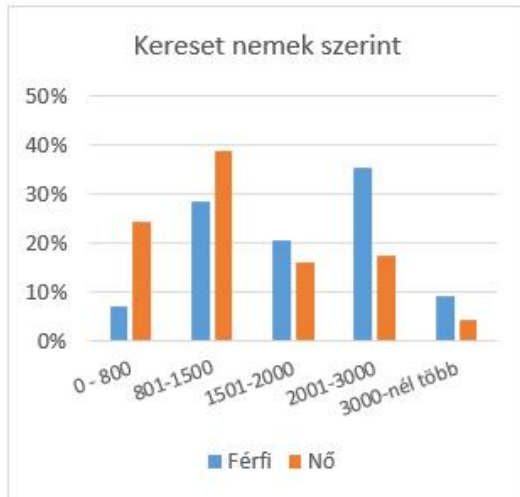
A nyelvismeret tekintetében **a román és az angol nyelvet közel ugyanannyian beszélik** – az előbbit a válaszadók 72%-a, utóbbit 68%-a. Még sokan beszélik a németet, azonban a további 9 említett nyelvet már sokkal kevesebben, gyakorlatilag 10 személy alatt.

Négy olyan ország van, ahol az ott élők közül nem mindenki beszéli az ország nyelvét: Svédország (12-ből 9 beszéli), Hollandia (9-ből csupán 4 beszéli), Dánia (4-ből 1 beszéli) és Görögország (egy valaki van ott, de ő nem beszéli).

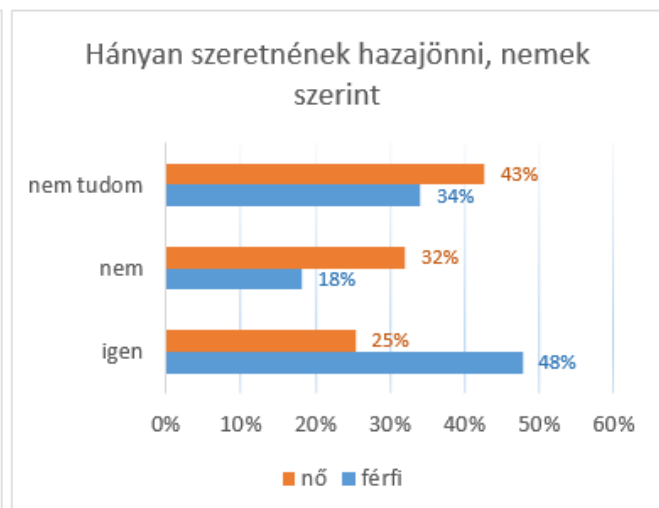
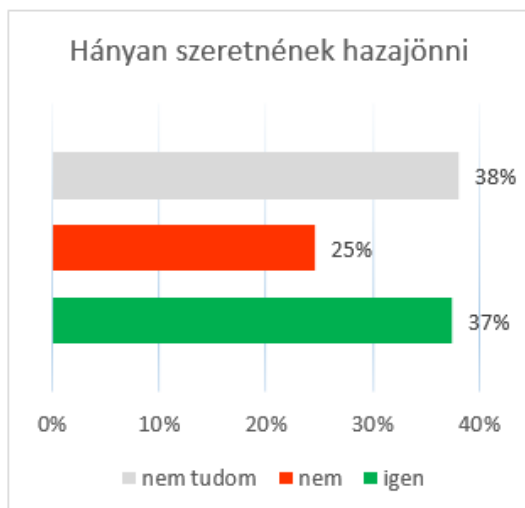
Ami a keresetet illeti, azt látjuk, a **férfiak határozottabban többet keresnek**, mint a nők, a válaszadók **egyharmada végzettségtől függetlenül 800 és 1500 euró között keres** (ugyanakkor csak érettségitől felfele lehet 3000+ eurót keresni), illetve az arányokat nézve az **egyedülállók közül keresnek a legkevesebben 3000 euró fölött** (4%-uk, míg pl. házastárssal és gyerekekkel levők 10%-a).

Érdekes lehet ugyanakkor a kereset mértéke országonként nézve – az alábbi diagrammon a válaszadók 90%-át befogadó országok szerepelnek.

A válaszadók véleménye

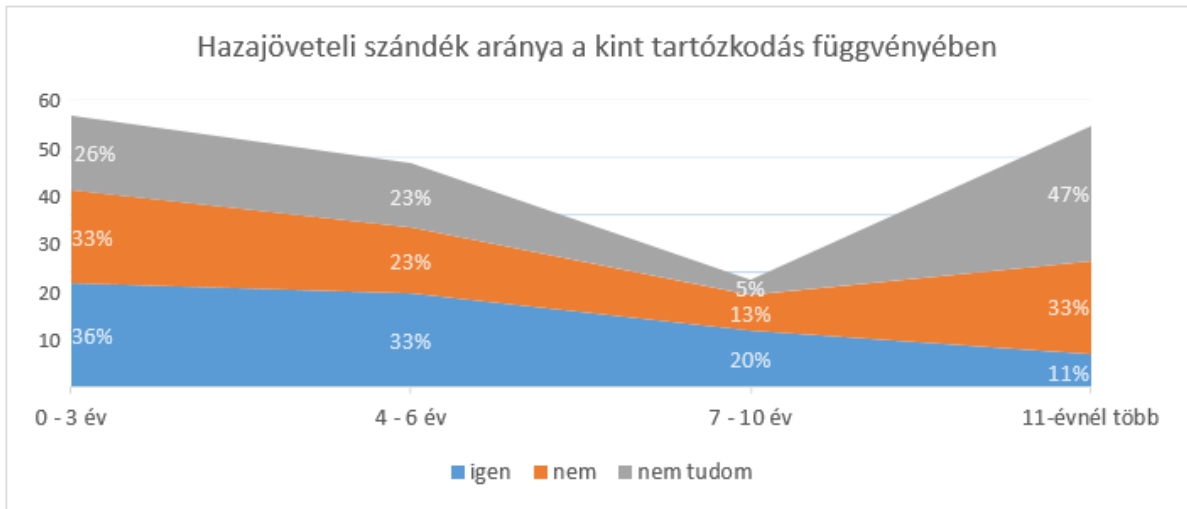
Hogy ki mennyire szándékozik hazajönni, a kérdést vizsgálva az egynél több válaszadóval „rendelkező” országok tekintetében, Dánia esetében kapjuk az egyik legfeltűnőbb adatot, miszerint **Dánia (4 válasz) az egyetlen, ahonnan mindenki haza szeretne jönni.**

A kérdésre, hogy egyáltalán **haza szeretnének-e jönni** majd **ittthon élni**, az „igen” és a „nem tudom” **válaszok közel azonos arányban jelennek meg** – egyértelmű „nem”-el 25%-a válaszolt a kitöltőknek.

Érdekesebben alakul azonban, amennyiben ezt nemek szerint is megvizsgáljuk: **közel kétszer annyi férfiak válaszolt határozott „igen”-el a kérdésre, mint nő (25% nő és 48% férfi)** – ezzel szemben

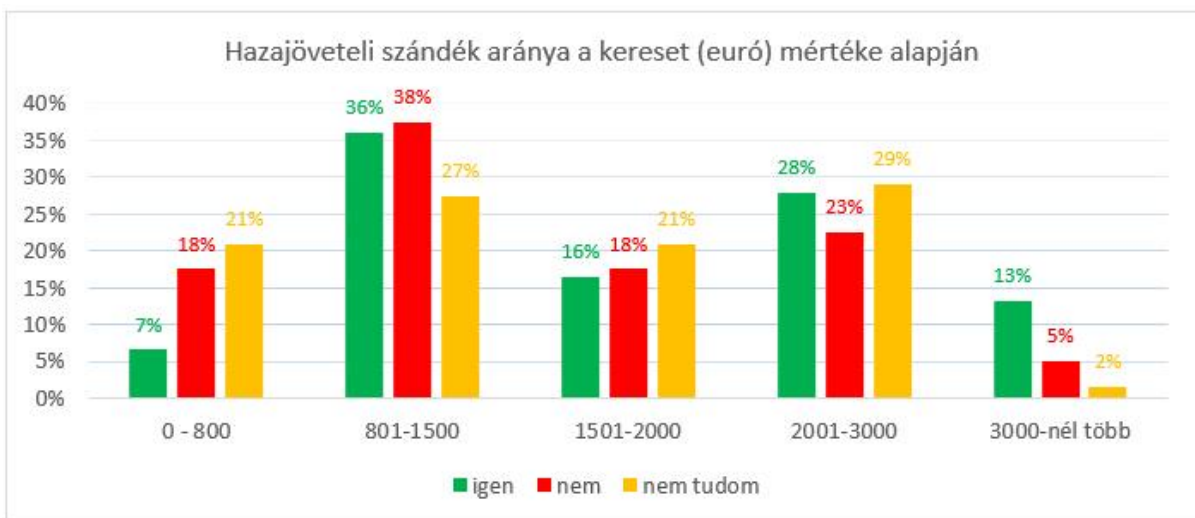
jelentősen több nő döntött véglegesen a kint maradás mellett, mint férfi (32%-a a nőknek és 18%-a a férfiaknak).

Amint a fenti diagram is mutatja, a válaszadási hajlandóság a 0-3, illetve a 11 évnél több ideje kint tartózkodók közt volt a legnagyobb. Ez utóbbi csoport egyúttal a legbizonytalanabb is, hiszen **a több, mint egy évtizede kint élők csoportjának 47%-a ingadozik a kint maradás vagy hazajövetel mellett** – igaz, ebből a csoportból vannak a legkevésbé, akik biztosan hazafele terveznek.

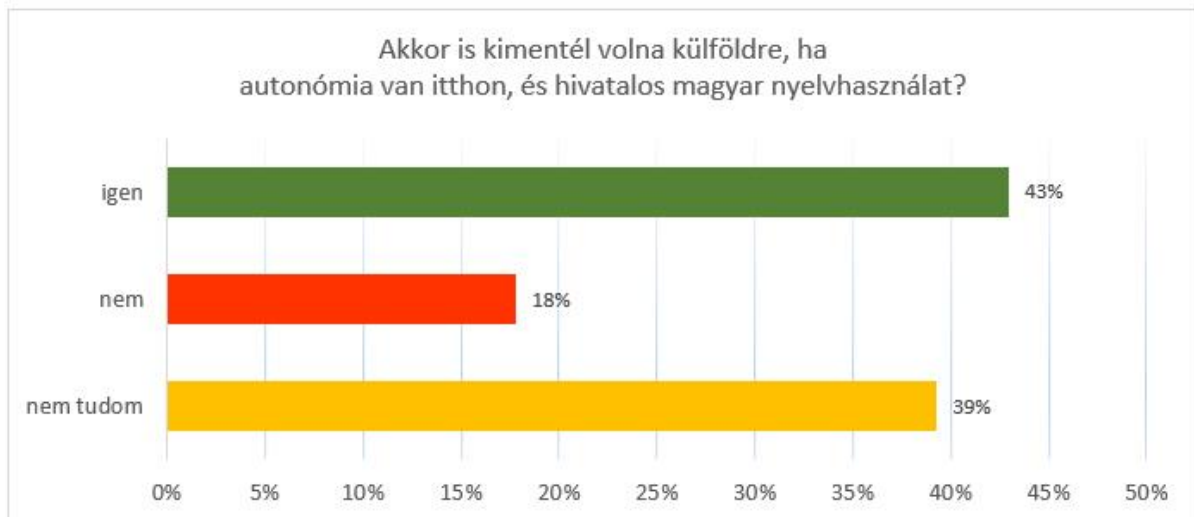
Végül megnéztük, mennyire függ a hazajöveteli szándék attól, hogy egyedül, vagy párral/családdal tartózkodik kint az illető (a két csoport aránya: 39% - 61%, a kint párral/családdal élők előnyére).

Azt tapasztaltuk, hogy nem függ ettől a szemponttól a hazajönni vágyók száma: **azoknak a válaszadóknak, akik haza szeretnének majd jönni, 19%-a egyedül él kint, 18%-a pedig párral/családdal.** Markánsabb a különbség a hazajövetelt elutasítók között (érthetően): **azoknak a válaszadóknak, akik nem akarnak többé itthon élni, 6%-a tartózkodik egyedül kint, míg 19%-a párral/családdal.**

Ha a keresetek alapján közelítjük meg a hazajöveteli szándékot, azt látjuk, hogy a legkisebb keresetűek között legkisebb arányban vannak olyanok, akik haza szeretnének jönni – **amíg a hazavágyódók 7%-a, addig a kint ragadók 18%-a keres keveset.** Ugyanez fordítottn arányos a 3000 eurót meghaladó keresetűek körében.

Amikor rákérdeztünk, mennyire jelentett volna okot az itthon maradásra, ha autonómia van és hivatalos magyar nyelvhasználat, kiderült, így utólag is **43%-uk gondolja, hogy mindenképpen távozott volna.**

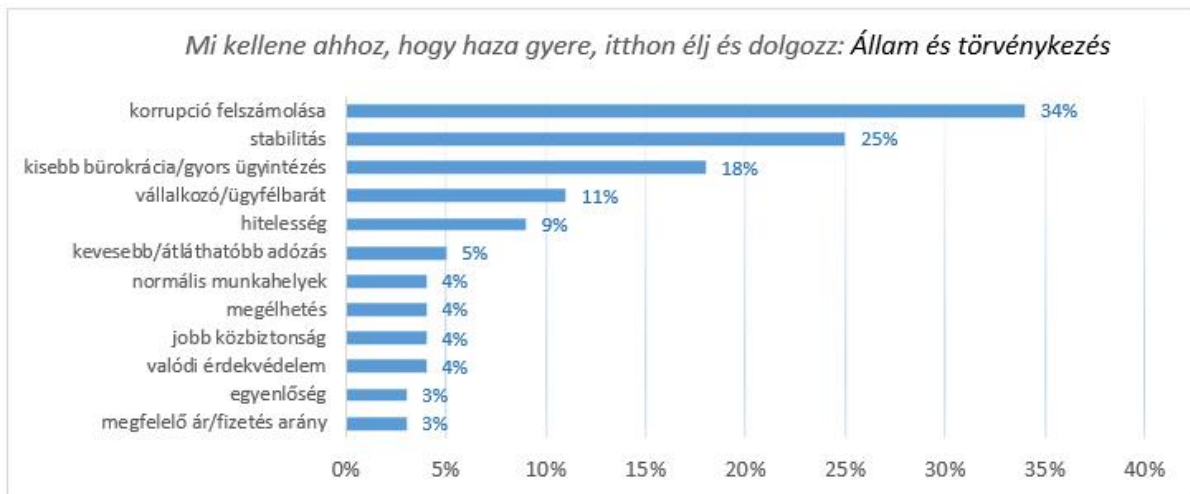

A válaszokat összevetve a válaszadók képzettségével, nemével és életkorával, kiderült, hogy nincs jelentősebb eltérés arányaiban egyik szempont alapján sem a válaszadók között (**például a férfiak 17%-a, a nők 19%-a maradt volna, ha...**) – a legnagyobb eltérést a szakmunkások és az érettségivel rendelkezők között tapasztaljuk (30%, illetve 12% maradt volna, ha...).

A következőkben különböző területekre kérdeztünk rá azzal, hogy mit érez hiányszágnak, minek kellene változnia, hogy ténylegesen és véglegesen hazajöjjön, itthon tervezzen.

Az itt következő kérdések nyitott kérdésekként kerültek feltevésre, ugyanis elsősorban az érdekelt, hogy a válaszadónak mi jut eszébe szabadon, irányítás nélkül, a kérdés alapján. A kérdés típus velejárájaként nem mindenki válaszolt minden kérdésre – a következőkben az adott kérdésre visszajelzők válaszainak arányát dolgozzuk fel.

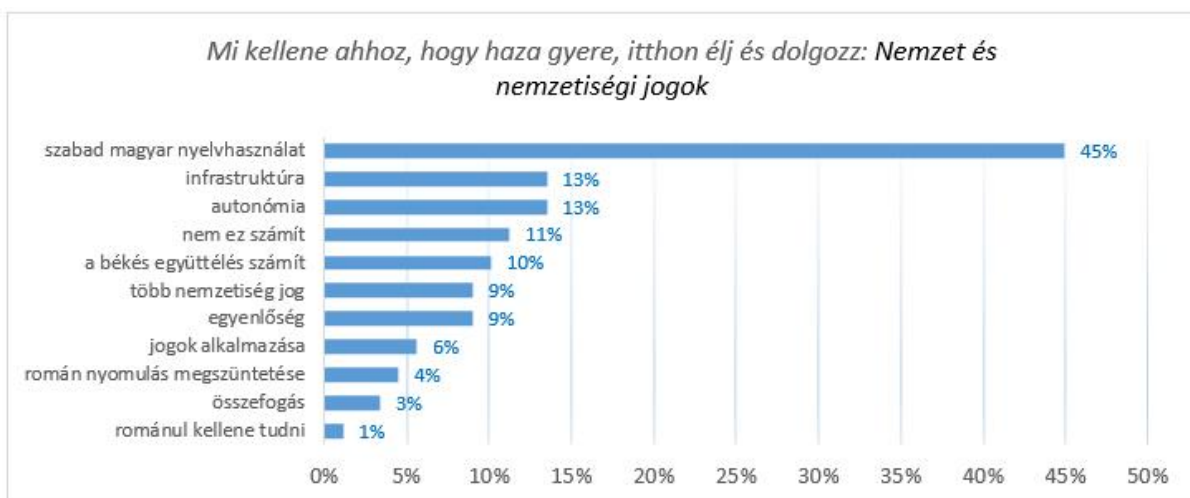

Az „Állam és törvénykezés” témában válaszadók **egyharmada (34%) a korrupciót, negyede (25%) pedig az instabilitást hozta fel megoldandó problémaként**. Sokan gondoltak ugyanakkor a nehézkesen, bürokratikusán működő (a válaszadók 18%-a említette), illetve a hiteltelen (9%), nem vállalkozóbarát rendszerre (11%) is.

Felbontottuk az első két választ (korruptió felszámolása és stabilitás), és azt tapasztaltuk, hogy például **amíg az egyetemet végzettek teszik ki a stabilitást vágyók 60%-át, addig a korrupció felszámolásában csupán 47% az arányuk**. Jelentős különbség tapasztalható a házastárssal+gyerekkel rendelkezők esetében is: 48% arányban hiányolják a stabilitást, míg csupán 21% arányban a korrupció felszámolását. A foglalkozás oldalról arányokban számolva négyszer annyian ellenzik a korrupciót a vendéglátások közül, mint amennyien stabilitást várnak, illetve kétszeres az arányuk a korrupciófelszámolás javára az egészségügyeseknek és oktatásban dolgozóknak. Ugyanakkor egyetlen mezőgazdaságban, élelmiszeriparban vagy pénzügyi munkakörben dolgozó sem áll ki a korrupció felszámolása mellett, viszont a stabilitást igénylők közül 4%-8%-4% az arányuk.

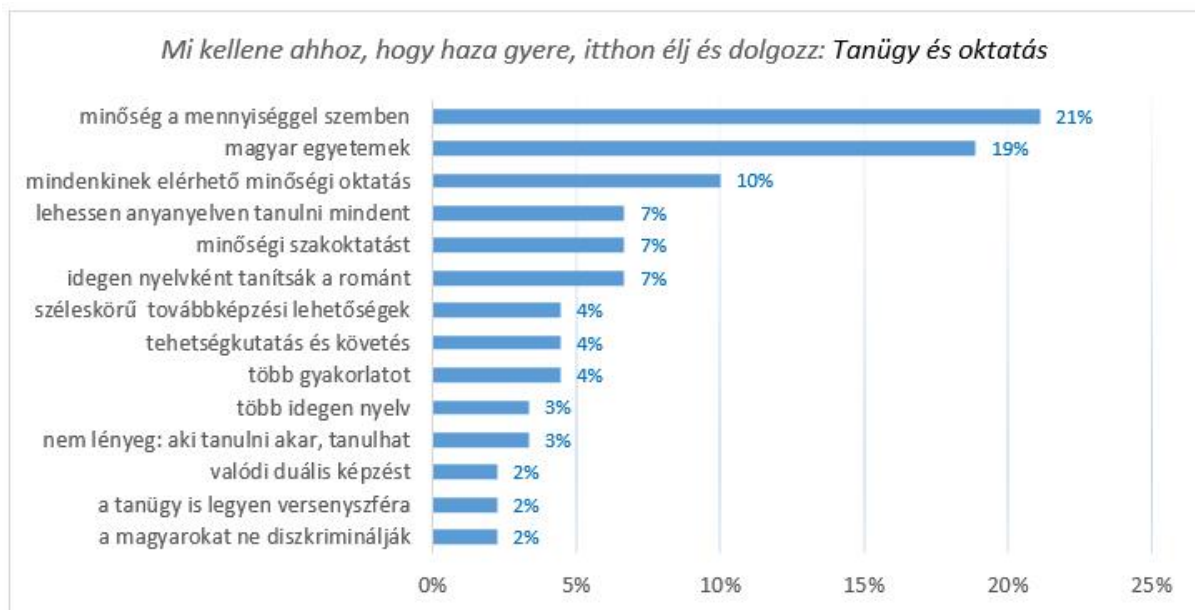
Nemzeti oldalról megközelítve a kérdést azt látjuk, hogy **közel fele a válaszadóknak az anyanyelvhasználat korlátozottsága miatt nem érzi itthon magát a szülőföldjén**.

Csupán **11%-a gondolja úgy a válaszadóknak, hogy ez a kérdés nem releváns** a kint maradás szemszögéből, illetve 13% szerint a nemzeti jogokkal összefüggésbe hozható elmaradott színvonalú, elégtelen **infrastruktúrának is feltétlenül változnia kellene**.

A magyar nyelvhasználat hiányát nehezményezők 58%-a nő, illetve 48%-a egyetemet végzett személy – érdekes ugyanakkor, hogy amíg 55%-uk 26 és 35 év közötti, addig csupán 15%-uk 19 és 25 év közötti (felmerül a kérdés, hogy a legfiatalabbaknak minden mindegy, úgymint elmennének?). Ugyanennek a csoportnak a párral/családdal kint tartózkodók 73%-át teszik, ki, míg az egyedül kint élők csupán a 27%-át.

Ami az oktatást illeti, a legtöbben a túl sok tananyagot nehezményezték a minőségi oktatással szembe állítva – közel azonos számú érezte jelentős hiányosságnak a magyar egyetemek hiányát is (21% és 19%).

Bizonyos esetekben jelentkezhetnének átfedések, mint például az anyanyelven való tanulás lehetősége és a magyar egyetemek igénye, de a válaszokat vizsgálva kiderül, ilyen eset nem áll fenn – ha a kódolás során egy címszó alá akarnánk ezt beilleszteni, a válaszadók 28%-áról beszélhetnénk.

Ugyanakkor a fenti diagramból kimaradtak olyan, 1-2 válaszban (1%-ban, vagy az alatt) kimerülő feltételek, mint a jelentősebb diáktámogatás, az életre nevelés és az igazi szakemberek igénye az oktatásból.

Az egészségügyet tekintve lényegében viszontlátjuk a generációk által annyira utált és elítélt, de kötelező elemeket: **a hálapénzt 56%-a ítéli el kategorikusan a válaszadóknak**, de a végnélküli, megalázó sorban állásokból is minden ötödiknek (17%) elege van.

Ami még említésre került és a fenti diagramból kimaradt, az az öregotthonok, a megelőzés és a tisztaság iránti igény.

A hálapénzzel jellemzően a nőknek lett elegendő (60%-a ennek a csoportnak), illetve a párral/családdal kint élőknek (72%-a ennek a csoportnak).

Mint alább láthatjuk, a politika nem indította be túlságosan a válaszadókat – ennek több oka is lehet, de nézzük a lényegét: **a válaszadók 20%-ának a korrupció szúrja leginkább itthon a szemét**, ezt követi **13%-uk esetében a felelősségvállalás hiánya**.

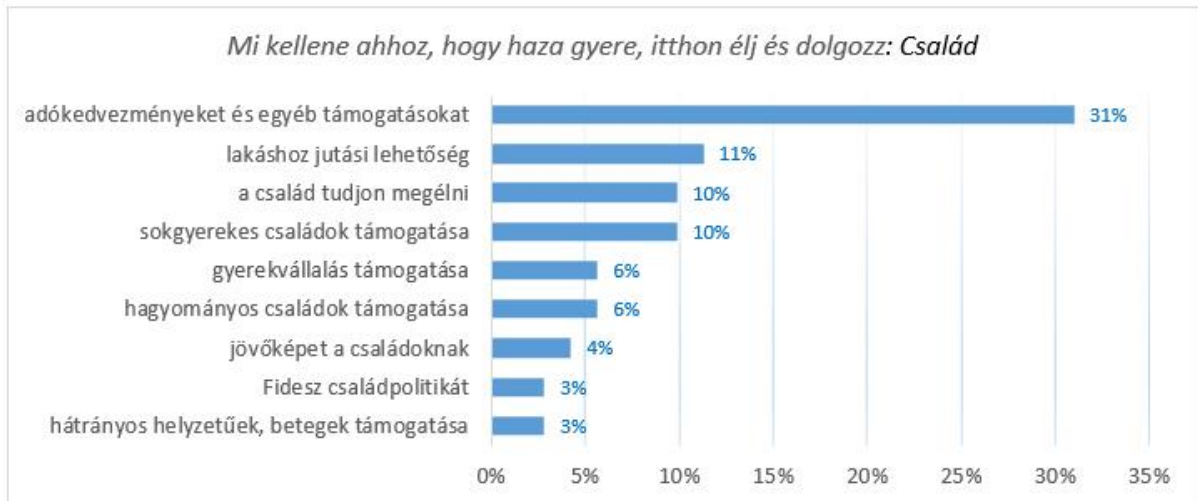
A közhangulat, illetve mentalitás nem mozgatta meg túlságosan a válaszadóinkat. Ami megfigyelhető, hogy többen az egyenlőséget, a kerékpározás támogatását és a tisztaságot hiányolják inkább.

Amennyiben az egyenlő mérce elvét összevonnjuk (ld. egyenlő mérce, cigányok, románok), illetve kivonjuk az átfedéseket, az eredmény **a válaszadók 13%-a – ennyien szeretnének egyenlő bánásmódot, ha hazatérnének**.

Amennyiben a támogatási igényeket – legyen az a hagyományos család, sokgyermekes család, hátrányos helyzetű, stb – összevonva nézzük, **a válaszadók igen nagy hányada, 46%-a igényelne különböző családi támogatásokat.**

Érdekes a fidesz-családpolitika megjelenése, amely egyértelmű utalás – az illető támogatási rendszert ismerők számára -, hogy mire gondoltak az adatközlők.

Az adókedvezményeket és támogatásokat hiányoló válaszokat adókat (31%) megvizsgálva azt tapasztaljuk, hogy ezt **elsősorban a nők** (az említett 31%-nak a 77%-a), **illetve a külföldön párral/családdal tartózkodók igényelnék** (a 31% 82%-a).

Módszer:

A felmérést online kérdőív segítségével végezte a Székelyudvarhelyi Mikroállalkozók Szövetsége 2017. december és 2018. március között, közvetett és közvetlen kérdezéssel mintavételi módszerrel, kizárólag magyarul beszélő erdélyi, székelyföldi származású felnőtt személyekkel.

A felmérésben a kérdőívek kitöltésének népszerűsítésében segítettek több, jellemzően zárt Facebook-csoport adminisztrátora, illetve külföldi magyarok internetes oldalainak szerkesztői (pl. az Erdélyiek Angliában / Transylvanians in UK, Erdélyiek Bayernbe, Erdélyiek Londonban, HuNglia - magyarok Angliában, Erdélyiek Salzburgban, LION - Legnagyobb Info Oldal Nagy-Britanniában, Németországi Erdélyiek, Erdélyiek Hollandiában, Stuttgarter Erdélyiek Facebook csoportok, a angliaitanacsok.wywlinks.com és az iranytu.de szerkesztői, és mások Hollandiából, Ausztriából, Magyarországról...), illetve magánszemélyek. **Az SZMVSZ ezúton is köszöni a segítséget a felmérés népszerűsítésében!**